

FULL d'INNOVACIÓ DOCENT en EDUCACIÓ SUPERIOR

14

Març

07

SUMARI

«Avui parlem...»

- La consultoria en ABP

«Què en podeu dir de...»

- El nou *Campus Virtual* de la UAB

«Coneixes...?»

- La participació en la formació.
Gener-febrer de 2007

«Informacions»

- Activitats de gener-febrer de 2007
 - Seminari RED-U
 - Formació a mida
 - DuocUC
 - Web de l'IDES

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

AVUI PARLEM...

La consultoria en ABP

(aprenentatge basat en problemes)

A més de l'extens Pla de Formació Docent que ofereix, l'IDES ha planificat l'oferta als docents de la UAB de la *consultoria* sobre àrees específiques relacionades amb les seves necessitats. Aquesta consultoria inclou el disseny d'objectius d'aprenentatge, l'ús de l'aprenentatge basat en problemes (ABP), la preparació de situacions/problemes/casos per a l'ús en l'ABP, la capacitat dels docents per al rol de tutor/facilitador i l'anàlisi de mètodes d'avaluació utilitzats en l'ABP.

Aquestes activitats de consultoria a la carta estan emmarcades dins les directrius de l'EEES i aniran a càrrec del doctor Luis Branda i d'altres membres de la Unitat de l'IDES. Es faran a partir de la sol·licitud dels docents de la UAB que les considerin necessàries com a suport a la seva activitat o innovació docent. En aquest sentit, la incorporació del doctor Luis Branda a l'IDES complementa les activitats formatives que du a terme la Unitat d'Innovació Docent en Educació Superior.

En què consisteix l'ABP?

Els objectius i les tasques que s'han de complir en l'ABP són:

- Utilitzar estratègies de raonament per combinar i sintetitzar dades/informació en una o més hipòtesis explicatives del problema o situació
- Identificar necessitats d'aprenentatge.
- A partir del coneixement obtingut, identificar els principis i conceptes que puguin aplicar-se a altres situacions/problemes.

L'ABP es porta a terme dintre d'un context determinat per:

- Les dades/informació del problema o situació presentada.

- Els objectius d'aprenentatge del programa i els objectius individuals.
- El coneixement previ i les habilitats de cada estudiant.

En acabar l'anàlisi de la situació problemàtica, els estudiants han d'identificar el que han après tractant de contestar les preguntes següents:

- Quines coses noves s'han après treballant amb el problema?
- Com es relaciona aquest aprenentatge amb els objectius d'aprenentatge?
- Quins principis o conceptes nous s'han discutit i quins s'han après?
- Del que hem après, què ens ajudarà a entendre diferents problemes en el futur?
- Quines àrees d'aprenentatge s'han identificat però no s'han explorat?

Si són rellevants per al programa d'aprenentatge, es poden formular objectius i tasques addicionals de l'ABP, com ara la formulació de plans per al maneig del

Continua a la pàg. 3.

QUÈ EN PODEU DIR DE...

El nou Campus Virtual de la UAB

A l'inici del segon semestre d'aquest curs, l'Oficina de l'Autònoma Interactiva Docent (OAID) ha posat en marxa la nova versió del Campus Virtual, anomenada Campus 2008. Aquesta nova versió es va anunciar el juny de 2006, quan vam celebrar el desè aniversari de l'Autònoma Interactiva, projecte que ha estat el marc on s'ha desenvolupat tot el programari al llarg de diverses versions.

La que ara inaugurem és, per tant, la culminació de molts anys de treball i d'experiència de molta gent. En particular, els usuaris del Campus Virtual han anat creixent gradualment curs rere curs. Les xifres actuals es pot dir que són espectaculars (vegeu el quadre adjunt). Els seus requeriments han estat sempre la base sobre la qual s'ha dissenyat tota l'estratègia de desenvolupament de funcionalitat. El resultat és que el Campus Virtual ha esdevingut l'eina principal per a la innovació docent basada en la introducció de les TIC en tot el procés d'ensenyament i aprenentatge.

Per situar aquestes xifres dins del context global de dades de la nostra universitat, cal tenir en compte que, actualment, el 85,9 % dels alumnes matriculats a la UAB poden accedir a assignatures del Campus Virtual.

Si el volem definir, podem dir que el Campus Virtual de la UAB és una plataforma informàtica d'ús docent que pertany a la intranet de la Universitat Autònoma de Barcelona. Ofereix bàsicament un entorn virtual d'aprenentatge per donar suport als estudis presencials i vehicular els estudis a distància. El professorat i l'alumnat, a través del Campus Virtual i mitjançant un accés a Internet, poden interactuar en els àmbits de la informació, la comunicació i la compartició de documents i en tots aquells que tenen a veure amb la tutorització electrònica i l'intercanvi i posada a disposició de material digital sota un objectiu docent.

El **Campus 2008**, que és la nova versió de la plataforma, s'ha fet partint d'una tecnologia capdavantera, seguint els principals estàndards, i oberta (programari lliure). El codi està escrit en llenguatge Java, el servidor funciona amb el sistema operatiu SunOS, però també pot funcionar amb Linux, i amb altres serveis de programari lliure (Tomcat, Apache, Postgres). Això és així perquè la seva arquitectura s'adequa als criteris de plataformes docents per Internet i, en el futur, permetrà la interconnexió amb altres plataformes del sector que treballen amb programari lliure. A

més a més, la robustesa de la seva arquitectura li permetrà assolir un gran nombre de concurrències en el seu accés. Actualment, la versió 4.5 del Campus Virtual ha superat, en hores de molta utilització, la quantitat de nou-cents professors/alumnes que accedeixen al mateix temps al Campus Virtual. Tot plegat, aquestes característiques li garanteixen un desenvolupament futur potent, en consonància amb les millores generals de la tecnologia.

2) **Millores de les funcionalitats**, que són, al seu torn, de dos tipus:

- **Augment de les prestacions de les eines habituals**, com ara el format en la introducció de dades i de fórmules (amb la implementació parcial del codi LaTeX), millora generalitzada de les possibilitats de modificació dels elements que es creen per a l'usuari, incrustació de vídeo i so al material docent, etc.
- **Introducció de noves eines**, com ara la gestió de grups d'alumnes definits per l'usuari professor i una agenda i un correu que gestionen unitàriament la totalitat d'espais docents d'un mateix usuari. S'ha creat una nova eina d'avisos i s'ha millorat la comunicació de novetats.

A més a més, el nou Campus Virtual pot mantenir actius diversos cursos acadèmics alhora, fet que permet l'encavalcament parcial de cursos i evitar els inconvenients que fins ara es produïen en els canvis d'any acadèmic. També incorpora nous criteris de fiabilitat per complir la normativa de protecció de dades i de custòdia de material avaluable.

Ús del Campus Virtual el curs 2005-2006		
Nombre d'assignatures actives	Nombre de professors donats d'alta	Nombre d'alumnes amb assignatures actives
> 3.500	> 2.100	> 31.000

En particular, l'arquitectura que s'ha fet servir en el **Campus 2008** és compatible amb la del projecte **Campus**, en què participa l'Autònoma i que és liderat pel govern de la Generalitat de Catalunya. En aquest projecte, l'OAID forma part dels equips de treball que desenvolupen els criteris d'accessibilitat, el disseny del sistema central i de seguretat, la descripció i desenvolupament de subsistemes i la metodologia, controls de qualitat i gestió de riscos.

Les millores introduïdes en el nou Campus Virtual són de dos tipus:

- 1) **Millores de les condicions d'ús**. Entorn més amigable, sistema d'ajuda en línia i progressivament contextual, disseny més ergonòmic i incorporació de normes d'usabilitat (facilitats per a usuaris amb dificultats visuals).

Jesús Hernández Reynés
Responsable docent del Campus Virtual.
Oficina de l'Autònoma Interactiva Docent (OAID)

Pere Lluís Barbarà
Cap de l'OAID

CONEXES...?

Participació en la formació Gener-febrer de 2007

La Unitat d'Innovació Docent en Educació Superior (IDES) impulsa i vertebrada un conjunt d'activitats formatives orientades a oferir al professorat de la UAB eines i recursos que l'ajudin a aplicar iniciatives d'innovació i de millora de la qualitat de l'activitat docent dins del marc de la convergència universitària europea.

Durant els mesos de gener i febrer, l'IDES ha dut a terme la sisena de les seves ofertes d'activitats de formació destinades als docents universitaris. En aquesta edició, hem tingut un

que el 60,9 % restant són docents de titulacions que no pertanyen al pla pilot.

De tots els participants, el 22,7 % pertany a la quarta promoció del Programa de Formació Docent en Educació Superior (FDES).

El nivell de satisfacció dels participants ha resultat similar en tots els cursos i ha obtingut una puntuació mitjana de 8,2 sobre 10. El 44 % dels participants afirma que l'activitat formativa s'ha ajustat molt a les seves expectatives i que en un 48,8 % dels casos s'hi ajusta força.

Docents en titulacions del pla pilot	39,1 %
FDES (quarta promoció 2007)	22,7 %

Docents en titulacions del pla no pilot	60,9 %
Altres	77,3 %

total de 485 inscrits, 366 dels quals han obtingut l'acreditació corresponent (el 75,4 % dels inscrits). Docents de més de cinquanta departaments i centres adscrits han compartit els cursos de formació de gener-febrer de 2007.

Segons la categoria professional, el 34,4 % de docents inscrits són professors col·laboradors amb contracte temporal; el 17,6 %, titulars d'universitat i el 12 %, professors lectors. El 39,1 % dels docents inscrits pertanyen a departaments de titulacions del pla pilot, mentre

Aquests resultats són el reflex de la bona rebuda de les activitats de formació per part dels docents universitaris de la UAB, disposats a actualitzar coneixements i a desenvolupar noves competències professionals que els permetin dur a terme la seva docència i assumir de la millor manera possible la situació actual.

Sarai Sabaté
Àmbit de Formació

La consultoria en ABP

(aprenentatge basat
en problemes)

Ve de la pàg. 1.

problema/situació (incloent-hi l'avaluació de la intervenció).

La concepció original de l'aprenentatge basat en problemes (PBL: *problem based learning*), iniciat el 1969 per la McMaster University (Canadà), fa referència a l'ús d'aquesta metodologia en grups petits. No obstant això, l'ABP també s'ha aplicat en classes amb un nombre gran d'estudiants. La utilització de l'ABP en grups grans no exclou la possibilitat de fer un treball cooperatiu en grups petits.

Els elements fonamentals de l'ABP es resumeixen en el gràfic anterior.

Aplicació de l'ABP

L'ABP s'ha utilitzat com a metodologia d'aprenentatge fonamental, tant en grups petits com en grans, en diferents titulacions: ciències naturals, ciències de la salut, enginyeria, dret, humanitats, ciències socials, etc. També l'han utilitzat diferents docents en la programació concreta de les assignatures.

Per a l'avaluació de l'estudiant en programes o assignatures que utilitzen l'ABP, s'han utilitzat diversos instruments, tots ells congruents amb la metodologia amb què els estudiants han après.

Com a part del seu pla de formació docent, l'IDES ofereix als docents de la UAB consultories en diferents aspectes de l'aprenentatge basat en problemes. Per demanar una consultoria heu de contactar amb nosaltres per tal de formalitzar la sol·licitud, analitzar les necessitats i procedir a desenvolupar-la.

Luis Branda
Formador i consultor en PBL

INFORMACIONS

ACTIVITATS GENER-FEBRER 2007

Durant els mesos de gener i febrer, la Unitat d'Innovació Docent en Educació ha participat activament en diverses activitats formatives:

Seminari de la Red Estatal de Docencia Universitaria (RED-U)

«Reflexions entorn de l'avaluació de la formació a les universitats»

Lloc: Universitat Politècnica de València (UPV), 18 i 19 de gener de 2007

La RED-U s'encarrega d'organitzar seminaris i congressos dedicats a la formació del professorat universitari i a la millora de la docència en general.

En el darrer seminari organitzat per la RED-U sobre «Reflexions entorn de l'avaluació de la formació a les universitats», que va tenir lloc a València, el Dr. Miguel Ángel Zabalza va expo-

sar el Programa d'Avaluació dels Plans de Formació dut a terme per l'ANECA. En aquesta línia, van presentar la seva experiència les universitats de València, Valladolid i Girona. El seminari va permetre visualitzar els punts forts i febles dels plans de formació docent de les diferents universitats i va crear un clima favorable per reflexionar, compartir i aprendre de les experiències de la resta d'universitats.

Formació a mida

D'acord amb les característiques i necessitats específiques de les titulacions i dels departaments o facultats, la Unitat d'Innovació Docent en Educació Superior (IDES) organitza plans de formació i d'assessorament a mida per al seu professorat. En els darrers mesos, l'IDES ha organitzat diverses activitats de formació a mida:

CENTRE	CURS
Escola Massana	La Carpeta Docent
Escola Universitària Salesiana de Sarrià	Disseny i Gestió del Procés d'Adaptació a l'EEES
Fundació Universitària del Bages	Sistemes d'Avaluació d'Aprenentatge en l'Àmbit Universitari
Escola Universitària de Turisme i Direcció Hotelera	Estratègies per Estimular la Creativitat i l'Esperit Emprenedor entre els Estudiants

DuocUC

La setmana del 15 al 20 de gener, vam tenir la visita de la professora M. Elena Cauas, directora de Desenvolupament Curricular de la DuocUC (Universitat Catòlica) de Xile. La trobada s'emmarca dins del conveni existent entre la UAB i aquesta universitat. L'esdeveniment va servir per intercanviar experiències en l'àmbit del desenvolupament curricular per competències amb l'equip de l'IDES i amb els coordinadors de les titulacions del Pla Pilot d'Infermeria, Informàtica, Publicitat i Relacions Públiques i Turisme.

Web de l'IDES

Ja és operatiu, dins el web de la UAB, el web de l'IDES:

<http://www.uab.es/ides>

Volem que el web sigui un espai d'informació de les nostres activitats i ofertes i dels nostres serveis, i també un espai de comunicació tant amb la comunitat de la UAB com amb la resta d'universitats. Us encoratgem a visitar-nos i a fer-nos arribar qualsevol tipus de suggeriment de millora.

Unitat d'Innovació Docent
en Educació Superior (IDES)

Edifici A
Campus de la UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel.: 93 581 41 66
Fax: 93 581 41 67
ides@uab.es
www.uab.es/ides

Equip de la Unitat

Dra. Maite Martínez
Directora

Dra. Elena Añaños
Àmbit d'Innovació

Sarai Sabaté
Àmbit de Formació

Dr. Luis Branda
Consultor en ABP

Núria Marzo
Pere Tomasa
Zaida Anaya
Equip col·laborador

Jordi Grau
Suport administratiu

Edició i impressió

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona

IDES

